

turligvis en politisk realitet. Det afspejles imidlertid ikke i de beføjelser, som traktaten tillægger Fællesskabets myndigheder, og ved vurderingen i henhold til grl. § 20 er det alene beføjelserne, der kommer i betragtning. En videre-rækkende politisk målsætning har en dansk regering både før og efter grundlovsrevisionen af 1953 kunnet engagere sig til efter de almindelige regler om indgåelse af mellemfolkelige forpligtelser. Det er nu grl. § 19, der finder anvendelse. Herefter kræves folketingets samtykke, men kun med simpelt flertal og ikke i lovs form til, at regeringen indgår nogen forpligtelse, der er »af større betydning.«⁴⁴

Hertil kan yderligere føjes, at de traktatudkast, der på grundlag af den ovennævnte Bonn-deklaration hidtil er udarbejdet med henblik på det politiske samarbejde mellem Fællesskabets medlemsstater, ikke indeholder bestemmelser, hvis vedtagelse ville forudsætte en overdragelse af nationale forfatningsretlige beføjelser til overstatslige organer.⁴⁵ Et af de omstridte punkter under traktatudkastets udarbejdelse har været, om det Råd af stats- eller regeringschefer, respektive udenrigsministre, der forudses oprettet, skal kunne træffe afgørelser ved en flertalsbeslutning, eller om enstemmighed skal kræves. Dette, lige så vel som de andre åbentstående spørgsmål vedrørende den foreslåede politiske union, ligger uden for den problemkreds, der berøres af grl. § 20. Den terminologiske uklarhed, der fører til, at udtrykket »suverænitetbegrænsning« undertiden bruges til at betegne såvel bindende internationale flertalsafgørelser som overdragelse af nationale organers beføjelser til internationale organer, bør ikke tilsløre, at grundloven kun har det sidstnævnte forhold for øje.

Særligt om traktatens art. 235. Endnu et problem må behandles i tilknytning til betingelsen »i nærmere bestemt omfang«. En væsentlig del af den offentlige debat har samlet sig om traktatens art. 235, der i den danske oversættelse lyder således:

Såfremt en handling fra Fællesskabets side synes nødvendig med henblik på gennem fællesmarkedets funktion at virkeliggøre et af Fællesskabets mål uden at de dertil nødvendige beføjelser er hjemlet ved nærværende traktat, træffer Rådet på forslag af Kommissionen og efter at have rådført sig med

Forsamlingen med enstemmighed sådanne passende foranstaltninger.

Det hævdes undertiden, at denne bestemmelse muliggør praktisk talt enhver foranstaltning uden egentlig traktatændring, når der blot er enighed i Rådet, og at den derfor i ubegrænset og ubestemt omfang tillægger Rådet forfatningsretlige beføjelser.

En nærmere analyse af bestemmelsen, navnlig i originalteksterne hvis nuancer ikke alle kommer frem i den danske oversættelse, vil dog vise, at så vidtgående slutninger er uberettigede.

For det første ligger der en begrænsning i henvisningen til Fællesskabets mål. Den franske tekst bruger udtrykket »les objets de la Communauté«, den tyske tekst ordet »Ziele«. I al fald af det franske udtryk fremgår, at det ikke er den langsigtede politiske målsætning formuleret i præambelens første led der henvises til, men de mere nærliggende opgaver, som defineres i art. 2 og 3, og som udelukkende vedrører samfundsøkonomiske forhold.⁴⁶ En af de tyske kommentarer til traktaten udtaler i denne sammenhæng, at de i artikel 235 fastsatte grænser for dens saglige anvendelsesområde udelukker, at bestemmelsen anvendes til at udstrække Fællesskabets kompetence til nye områder.⁴⁷

Dernæst kræves det, at dette mål skal søges nået gennem det fælles markedes funktion. Den franske tekst siger her: »... dans le fonctionnement du marché commun,« og den tyske »... im Rahmen des Gemeinsamen Marktes«. Der er enighed om, at det fælles marked ikke blot omfatter vareudvekslingen, men også arbejdskraftens og kapitalens frie bevægelighed, den fælles økonomiske politik, socialpolitikken m.v. Det står imidlertid fast, at artiklen tager sigte på »le fonctionnement«, dvs. den økonomiske, administrative og kommercielle mekanisme, i kraft af hvilken den fælles samfundsøkonomi fungerer. Den handling, som artiklen muliggør, skal altså indgå som led i denne mekanisme.

Endelig kræves det, at traktaten ikke allerede hjemler de nødvendige beføjelser i det pågældende øjemed (fransk: »les pouvoirs d'action requis à cet effet«, tysk: »die hierfür erforderlichen Befugnisse«). Det fremgår ikke med sikkerhed af disse udtryk, hvorledes stillingen vil være, hvis traktaten hjemler visse beføjel-